

D E C I Z I E

17 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Svetlana Novac, Tatiana Vieru, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Irina Plotnicova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Ciorbă împotriva Irinei Plotnicova și Anatolie Pasecinic cu privire la încasarea datoriei și cererile reconvenționale înaintate de către Irina Plotnicova și Anatolie Pasecinic împotriva lui Vasile Ciorbă cu privire la declararea nulității tranzacției, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012 prin care a fost respins apelul declarat de către Irina Plotnicova, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 08 decembrie 2011,

c o n s t a t ă:

La 12 ianuarie 2011 Vasile Ciorbă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Irinei Plotnicova și Anatolie Pasecinic cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 25 mai 2010 a încheiat cu Irina Plotnicova contractul de împrumut nr. 1194, în temeiul căruia i-a acordat acesteia cu titlu de împrumut suma de 3700 euro. Conform art. 2 al Contractului de împrumut, pîrîta și-a asumat obligația de a restitui împrumutul pînă la 20 octombrie 2010, în două tranșe egale a cîte 1850 euro fiecare, prima pînă la 30 septembrie 2010, iar a doua pînă la 30 octombrie 2010.

Pîrîta Irina Plotnicova este căsătorită cu Anatolie Pasecinic, și prin urmare, consideră că aceștea urmează să răspundă în mod solidar cu proprietatea ce o dețin pentru obligațiile asumate de un soț.

Deoarece, pîrîții nu își onorează obligațiile contractuale, solicită reclamantul încasarea din contul acestora a datoriei în sumă de 3700 euro, penalitatea în sumă de 1618, 75 euro și dobînda de întîrziere în sumă de 2249, 24 lei.

La 23 iunie 2011 Vasile Ciorbă a depus o cerere de majorare a pretențiilor prin care a solicitat acestora datoria în sumă de 3700 euro, penalitatea în sumă de 2617, 65 euro și dobînda de întîrziere în sumă de 6016 lei.

La 04 iulie 2011, de către reprezentantul Irinei Plotnicova, Olga Cartavîh a fost înaintată o acțiune reconvențională cu privire la recunoașterea nulității tranzacției din 25 mai 2010.

În motivarea acesteia a invocat că de fapt mijloacele bănești în sumă de 3700 euro nu i-au fost transmise de către Vasile Ciorbă și din acest motiv, contractul de împrumut urmează a fi declarat nul în temeiul art. 207 Cod Civil, ca fiind un act juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă. În contract nu este indicat că banii au fost transmiși înainte de încheierea acestuia, sau în momentul încheierii în prezența notarului. La fel, indică că a încheiat cu compania SRL „CRS Capital”, în persoana directorului

Ciorbă, contractul de locațiune nr. 11/2009 din 01 noiembrie 2009, în temeiul căruia dînsa a luat în locațiune spații amplasate în imobilul din str. Sfatul Țării 51/1, mun. Chișinău. A efectuat reparații costisitoare în spațiile menționate, iar SRL „CRS Capital” a reziliat contractul de locațiune anticipat, fapt ce i-a cauzat prejudicii materiale. Suma de 3700 Euro indicată în contractul de împrumut, reprezintă de fapt datoria ei față de SRL „CRS Capital” pentru chiria spațiilor de locuit luate în locațiune în temeiul contractului de locațiune menționat și Vasile Ciorbă a amenințat-o să semneze contractul de împrumut, promițîndu-i să intervină pe lîngă tatăl său ca să nu rezilieze contractul de locațiune.

La 08 decembrie 2011, de către reprezentantul Anatolie Pasecinic, Olga Cartavîh a fost înaintată o acțiune reconvențională cu privire la recunoașterea nulității tranzacției din 25 mai 2010, solicitînd anularea contractului de împrumut din 25 mai 2010.

În motivarea acesteia a invocat că, la momentul încheierii contractului de împrumut din 25 mai 2010, Anatolie Pasecinic nu locuia împreună cu Irina Plotnicova. El locuia peste hotarele RM și ultima nu l-a anunțat despre încheierea tranzacției și nu a primit acordul său, aceasta unipersonal a luat hotărîrea de a încheia contractul de împrumut. El însă a aflat despre încheierea tranzacției din 25 mai 2010 doar în luna august 2011, deoarece locuiește în Rusia și din anul 2008 nu a fost în RM, nu l-a anunțat deoarece cunoștea și era convinsă de faptul că nu va primi acordul lui la încheierea tranzacției de împrumut, deoarece contractul de împrumut aduce pagube intereselor familiei și copilului minor.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 08 decembrie 2011 a fost admisă acțiunea înaintată de către Vasile Ciorbă, s-a dispus încasarea din contul Irinei Plotnicova în beneficiul lui Vasile Ciorbă datoria în sumă de 3700 euro, penalitatea în sumă de 2617,65 euro, dobînda de întîrziere în sumă de 6016 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 3620,19 lei. Acțiunile reconvenționale declarate de către Irina Plotnicova și Anatolie Pasecinic au fost respinse ca nefondate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către Irina Plotnicova, restituit ca fiind tardiv recursul declarat de către Anatolie Pasecinic, fiind menținute hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 08 decembrie 2011 și încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 10 februarie 2011 cu privire la asigurarea acțiunii.

La 15 martie 2013 Irina Plotnicova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea recursului, casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie admisă acțiunea reconvențională cu privire la declararea nulității tranzacției din 25 mai 2010 și respingerea acțiunii inițiale înaintată de către Vasile Ciorbă. Totodată solicită și casarea încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 10 februarie 2011 cu privire la asigurarea acțiunii.

Recurenta Irina Plotnicova, în motivarea recursului a indicat că, instanțele judecătorești au examinat pricina superficial, nu au reușit să-și păstreze imparțialitatea și obiectivitatea, s-a dat o apreciere incorectă a probelor materiale existente la dosar, iar concluziile instanțelor expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărîrilor judecătorești din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Materialele cauzei denotă că la 25 mai 2010 Vasile Ciorbă a încheiat cu pîrîta Irina Plotnicova un contract de împrumut, conform căruia primul a acordat Irinei Plotnicova, suma de 3 700 euro. Conform pct. 2 al contractului, Irina Plotnicova și-a asumat obligația de a restitui împrumutul pînă la 20 octombrie 2010, în două tranșe egale a cîte 1850 Euro fiecare, pînă la 30 septembrie 2010 și respectiv pînă la 30 octombrie 2010. Conform pct. 3 al contractului menționat, pentru neachitarea la termen a împrumutului acordat, Irina Plotnicova este obligată să achite o penalitate de 0,5% pentru fiecare zi de întîrziere (f.d.5).

Conform art. 867 Cod Civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art. 871 Cod Civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzii, el are dreptul să restituie împrumutul și pînă la expirarea termenului.

Conform art. 572 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Materialele cauzei atestă cu certitudine faptul că Irina Plotnicova, nu și-a executat obligația de restituire a împrumutului față de Vasile Ciorbă, iar reieșind din prevederile legale enunțate debitorul urmează să restituie împrumutul.

În astfel de circumstanțe completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești, avînd în vedere faptul că Irina Plotnicova nu i-a restituit lui Vasile Ciorbă datoria în sumă de 3700 euro în termenul stabilit, iar la moment refuză să-i restituie datoria, corect au admis acțiunea inițială cu privire la încasarea împrumutului bănesc.

Argumentele recurente precum că contractul de împrumut din 25 mai 2010 urmează a fi declarat nul în temeiul art.207 Cod Civil, ca fiind un act juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă, nu pot fi reținute de către instanța de recurs și nu pot servi temei de respingere a acțiunii inițiale și admitere a acțiunii reconvenționale, deoarece aceste fapte nu au fost confirmate în instanțele de judecată, cu atît mai mult că în cadrul examinării cauzei contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, Irina Plotnicova nu a prezentat instanței probe incontestabile și pertinente în sensul cauzei false a contractului de împrumut.

Contractul menționat nu poate fi considerat nul, la momentul încheierii acestuia fiind respectate prevederile art.199, 200 Cod Civil, prin manifestare liberă de voință a părților de a încheia acte juridice, cu consimțămîntul acestora și cu acordul împrumutatului la încheierea contractului și executarea acestuia.

La autentificarea contractului de împrumut din 25 mai 2010 au fost respectate toate cerințele legale, prin urmare lipsesc careva temeiuri legale de declarare a nulității contractului.

Mai mult ca atît, după cum rezultă din textul contractului menționat și anume pct.1 – se prezumă că transmiterea sumei a avut loc pînă la încheierea prezentului contract.

Cereva obiecții la conținutul contractului din partea părților nu au fost făcute, fiind semnat de către ambii în prezența notarului.

De asemenea urmează de menționat că contractul de locațiune din 01 noiembrie 2011 la care face trimitere recurenta Irina Plotnicova, nu are nimic comun cu contractul de împrumut contestat. Executarea unui contract nu poate depinde de executarea altuia, acestea fiind diferite atât prin obiect cât și prin modul de executare.

Referitor la cerința reclamantului cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei de la Irina Plotnicova și Anatolie Pasecinic, Colegiul reține că instanțele inferioare corect au dispus încasarea aceteia doar din contul Irinei Plotnicova, deoarece după cum se menționează și în hotărârile contestate la încheierea contractului de împrumut între Vasile Ciorbă și Irina Plotnicova, Anatolie Pasecinic nu și-a dat consimțământul și nu a fost prezent, cu toate că aceștea la acel moment erau în căsătorie,

Conform prevederilor art. 24 Codul Familiei, fiecare soț răspunde pentru obligațiile proprii cu bunurile proprietate personală și cu cota-parte din proprietatea în devălmășie, care poate fi determinată de către instanța judecătorească la cererea creditorului. Soții răspund cu întreg patrimoniul lor pentru obligațiile care au fost asumate în interesul familiei, fie și numai de unul dintre ei, precum și pentru repararea prejudiciului cauzat ca urmare a săvârșirii de către ei a unei infracțiuni, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților.

La caz însă se constată că Anatolie Pasecinic nu a cunoscut despre contractul menționat și banii împrumutați nu au fost folosiți pentru necesitățile comune, prin urmare responsabilitatea restituirii împrumutului revine doar Irinei Plotnicova care a și încheiat contractul de împrumut.

În ceea ce privește acțiunile reconvenționale cu privire la recunoașterea nulității contractului de împrumut, Colegiul reține că în cadrul judecării cauzei nu a fost stabilită fictivitatea actului juridic manifestată prin încheierea acestuia fără intenția de a produce efecte juridice, în condițiile în care prin actul juridic contestat au fost stabilite raporturi de împrumut dintre Vasile Ciorba pe de o parte, și Irina Plotnicova pe de altă parte.

Avînd în vedere că în contractul de împrumut din 25 mai 2010, a fost indicată încasarea penalității în mărime de 0,5% din suma împrumutului pentru fiecare zi de întârziere, suma totală a penalității pentru 283 de zile de întârziere admise de Irina Plotnicova, corect a fost încasată din contul acesteia în beneficiul reclamantului, și anume suma de 2617,65 euro.

Conform art. art. 585, 619 alin. (1) Cod Civil, în cazul în care conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, dacă legea sau contractual nu prevede o altă rată.

Obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întârzierii. în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobîndă este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Reieșind din calculul ratei dobînzii din suma datoriei pentru fiecare lună de 9% peste rata dobînzii, conform ratei de finanțare a Băncii Naționale a Moldovei (f.d. 18-19), pentru perioada de întârziere suma dobînzii de întârziere constituie 6016,00 lei.

Referitor la cerința recurente cu privire la anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 10 februarie 2011,

Colegiul reține că luînd în considerație admiterea acțiunii inițiale cu privire la încasarea datoriei, respectiv și cerința dată urmează a fi respinsă.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul constată că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Irina Plotnicova, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate și în instanța de apel, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Concomitent însă urmează a se menționa că reieșind din competențele instanței de apel, reflectate în art. 373 alin. (2) CPC, conform căruia în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces, iar recurenta a dispus de posibilitatea reală de a invoca toate argumentele în vederea admiterii respingerii acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale, de a administra probele pe care le consideră necesare în vederea argumentării poziției.

Examinînd actele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a examinat pricina în conformitate cu normele de drept procedural în vigoare, respectînd principiul disponibilității și egalității părților în proces.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. art. 444, art. 445 alin.(1) lit.a), 445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Irina Plotnicova.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Ciorbă împotriva Irinei Plotnicova și Anatolie Pasecinic cu privire la încasarea datoriei și cererile reconvenționale înaintate de către Irina Plotnicova și Anatolie Pasecinic împotriva lui Vasile Ciorbă cu privire la declararea nulității tranzacției.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat